

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

1. Lovforslagets baggrund og tilblivelse.

Gennemførelsen af kommunalreformen pr. 1. april 1970 medførte så store ændringer i den kommunale inddeling, struktur og styrelsesordning, at det var nødvendigt at udarbejde et forslag til en ny skolestyrelseslov til afløsning af den dagældende skoletilsynslov.

Ved lov nr. 44 af 9. februar 1970 om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. blev den nye skolestyrelsesordning vedtaget til ikrafttræden den 1. april s. å. Hovedsynspunkterne i loven er, at styrelsesreglerne for det kommunale skolevæsen og for virksomheden i henhold til loven om fritidsundervisning m. v. blev samordnet i en fælles lov. Der blev endvidere indført obligatoriske skolenævn ved alle kommunale skoler, og nævnene fik tillagt en række nye opgaver og beføjelser. Loven medførte desuden, at amtsrådene overtog skoledirektionernes, amtsungdomsnævnenes, skolerådernes samt nogle af undervisningsministeriets beføjelser og opgaver i forhold til kommunerne, ligesom amtsrådene fik tillagt visse nye opgaver, bl. a. vedrørende udarbejdelsen af udbygningsplaner for skolevæsenet m. v. i amtsråds kredsene. Endelig blev nogle beføjelser henlagt fra undervisningsministeriet og skoledirektionerne til kommunalbestyrelserne i primærkommunerne.

Ved skolestyrelsesloven gennemførtes således ret omfattende reformer og ændringer med hensyn til de kompetente myndigheder og deres funktioner. Selvom loven endnu ikke har haft virkning i en hel valgperiode, er der fra flere sider fremsat ønske om, at en række af dens bestemmelser tages op til revision. Man har således peget på, at den decentralisering, der blev gennemført i 1970, yderligere bør udbygges. Man har endvidere peget på behovet for administrative forenklinger, idet en række af lovens krav om godkendelser, høringer m. v. bevirker en besværligere og forsinkende arbejdsgang, navnlig ved behandlingen af skolebyggeprojekter.

På Kommunernes Landsforenings delegeretmøde i Aalborg i juni 1972 blev spørgsmålet om en lovrevision taget op til drøftelse på grundlag af en af foreningens sekretariat udarbejdet redegørelse „Den danske uddannelsesstruktur. Et debatoplæg“. På mødet blev det oplyst, at Landsforeningen ville tage initiativet til en forhandling med de øvrige berørte organisationer med henblik på at tilvejebringe

størst mulig enighed om et forslag til lovrevision. Det viste sig imidlertid ikke muligt at få udarbejdet et fælles oplæg, og ministeriet modtog derfor i de første måneder af 1973 særskilte henvendelser om ændring af loven fra de berørte organisationer.

Den 26. juni 1973 fremlagde undervisningsministeren et udkast til et lovforslag om ændring af skolestyrelsesloven. Udkastet blev samtidig sendt til udtalelse hos de myndigheder og foreninger, som det vedrørte.

Lovudkastet var baseret på 2 hovedsynspunkter:

1. En yderligere decentralisering inden for folkeskolen dels ved, at skolenævnene fik tillagt flere beføjelser, dels ved, at nogle af undervisningsministeriets og amtsrådenes beføjelser blev overført til kommunalbestyrelserne.
2. Administrative forenklinger dels ved, at to af de nuværende kommissioner og tre af nævnene blev sammenlagt til henholdsvis én kommission og ét nævn, dels ved at en række godkendelsesbeføjelser bortfaldt. Desuden var den gældende lovs procedure ved behandlingen af skolebyggesager forenklet betydeligt.

De indhentede udtalelser og de efterfølgende handlinger med organisationerne om lovudkastet viste, at der var betydelig tilslutning både til forslagene om en yderligere decentralisering og om administrative forenklinger med undtagelse af forslagene om sammenlægning af de nævnte kommissioner og nævn. Under hensyn hertil indeholder lovforslaget ikke ændringer af reglerne i kapitel 2 om tilsynsmyndighederne i kommunerne, i kapitel 4 om skolenævnene ved amtskommunale skoler og de tilsvarende regler i kapitel 9 gældende for Københavns kommune, idet ministeriet, inden lovforslag om ændring af disse bestemmelser fremsættes, har ønsket at få de spørgsmål, der knytter sig hertil, behandlet i et udvalg. Udvalget vil endvidere få til opgave at afklare problemerne omkring etablering af samarbejdsudvalg i folkeskolen og i de af skolestyrelsesloven i øvrigt omfattede uddannelsesområder, således at der kan tages hensyn hertil ved udarbejdelsen af de nævnte forslag til ændring af reglerne i kapitel 2 m. v.

2. Delegation.

Den gældende skolestyrelseslov indeholder en nøje specificeret fordeling af kompetencer til forskellige kollegiale organer i den enkelte kommune — kommunalbestyrelse, skolekommission, fritid-